

ВПЛИВ ДОЗВІЛЛЯ НА ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ПОДРУЖНІМ ЖИТТЯМ

Стаття присвячена взаємозв'язку спільного дозвілля та задоволеності подружнім життям. У статті розглянуто погляди різних авторів на проблему взаємозв'язку проведення спільного дозвілля та протікання сімейного життя. Сімейне життя пара починає з установаження чітких меж дозволеного, ділить обов'язки, встановлює правила проведення дозвілля. Вступаючи у шлюб, пара входить уже з певними потребами, які може задовольнити у шлюбі. До таких потреб відносяться: емоційна теплота, проведення спільного дозвілля, потреба в продовженні роду, організація побуту і дозвілля, моральна та емоційна підтримка. Якщо ці потреби не задовольняються, то пара почуває себе дискомфортно. Подружнє життя складається з різних етапів, протягом яких пара виконує певні функції та задачі. Подружжя то стає ближче один до одного, то більше часу приділяє власним потребам, намагається збудувати власний простір. У залежності від стадій та задач, які виконує пара, змінюється кількість часу проведеного разом.

Ключові поняття: дозвілля, поінформованість, потреби, стабільний шлюб, задоволеність подружнім життям.

На етапі будівництва сім'ї пара вирішує питання та проблеми, які в подальшому суттєво впливають на перебіг та задоволеність подружнім життям. Молода сім'я повинна вирішити безліч питань, оскільки вони тільки починають будувати свої принципи сімейного життя, власні правила та обов'язки. Від того, наскільки будуть задовольнятися потреби кожного члена подружжя, залежатиме подальше подружнє життя. На цьому етапі важливо сформувати певні правила: розділення та узгодження обов'язків; правила, за якими може розвиватися кожен з подружжя; проведення спільного часу разом чи окремо; окреслення меж дозволеного та інше.

Питання впливу спільного дозвілля на задоволеність подружнім життям не є широко висвітленим. Внесок у дослідження цього питання зробили: Вірджинія Сатір, В. П. Левкович і О. Е. Зуськова, Дженей Уайнхолд, В. А. Сисенко, Л. С. Шилова, Джош Макдауелл та інші.

У рамках власної дослідницької роботи ми поставили собі за мету узагальнити та систематизувати існуючі на сьогоднішній день концепції та підходи, котрі описують вплив проведення спільного дозвілля на задоволеність подружнім життям. Новим у даній роботі є узагальнення існуючого досвіду стосовно даної проблеми та представлення результатів власного дослідження.

Під час будівництва щасливої сім'ї пара повинна звертати свою увагу на всі функції сім'ї. Буває так, що, зосередившись на деяких з функцій сім'ї, подружжя не бере до уваги інші функції, це може призвести до дисбалансу і виникнення проблем. Адже навіть така, здавалось би, другорядна функція сім'ї, як дозвілля, має чимале значення, оскільки вона допомагає заповнити «енергетичний» баланс родини. Сім'я, в якій всі постійно зайняті виконанням матеріальної та господарсько-побутової функції і виконують ці функції чудово, але не відпочивають разом, може зіткнутися з несподіваними проблемами.

Сучасні вчені-дослідники проводять тісний взаємозв'язок між сімейним дозвіллям і сімейним благополуччям. Організація культурного дозвілля – одна з найважливіших функцій сім'ї. Характерною рисою сімейного дозвілля є атмосфера особливої емоційності, теплоти, яка дозволяє людині повністю розкритися, бути щирим.

На думку вчених, раціональне використання вільного часу сприяє стабілізації відносин між подружжям. Вивчення сімей різного ступеня благополуччя показало, що для успішних шлюбів характерне спільне проведення дозвілля та на це орієнтовані і чоловік і дружина. Подружжя, яке обмежує спільну діяльність і сферу спілкування між собою, послаблює свою духовну близькість і це позначається на міцності подружніх взаємин. Нажаль багато пар, які одружуються, не встигають досконально вивчити особистість майбутнього чоловіка чи дружини, не займаються пошуком спільних інтересів, що згодом може негативно позначитися на розвитку відносин молодят.

Мотивом вступу до шлюбу, як правило, є задоволення потреби в емоційній прихильності, індивідуальній статевій любові, потребі в продовженні роду, організації побуту і дозвілля, моральній та емоційній підтримці. Шлюб організує, стабілізує, соціально санкціонує задоволення цих потреб. Кожна пара вже вступає до шлюбу зі сформованими потребами, які не завжди є ідентичними з потребами партнера.

Наявність взаємозв'язку між задоволеністю подружніми стосунками та потребами, які присутні у кожного члена подружжя, відзначали В. П. Левкович і О. Е. Зуськова [2]. Дослідники зазначають, що задоволеність подружніми взаєминами визначається задоволенням у шлюбі рядом основних потреб (спілкування, спільне дозвілля, пізнання, захист Я-концепції, взаєморозуміння та ін.). Ці потреби не ідентичні у подружжя, а багато в чому суперечливі. В. А. Сисенко [4] відзначає, що емоційно-психологічна стабільність шлюбу залежить від ступеня задоволення потреб у взаєморозумінні, психологічній підтримці, взаємодопомозі, повазі, від почуття власної гідності, від відчуття власної важливості, значущості. Шлюб стабільний, якщо подружнє спілкування несе в собі позитивний заряд. У взаєминах подружжя може скластися ситуація, коли один з них стає на заваді для задоволення яких-небудь потреб іншого.

Протягом подружнього життя пара проходить різні етапи, на яких вони то стають ближче один до одного, то намагаються збудувати власний простір; залежність одного від іншого то збільшується, то зменшується; різ-

ниться час проведення вільного часу разом. Коли залежність зменшується, то подружжя починає активніше займатися власними справами та інтересами, проводити дозвілля окремо один від одного.

Бажання проводити час окремо Дженей Уайнхолд пояснює як перехід на певний етап життя. Автор виділив стадії розвитку сім'ї на яких подружжя може мати різні бажання та цілі. До них він відносить [5]:

- Співзалежність. На цій стадії пара намагається знайти загальні інтереси, цінності та цілі. Подружжя займається створенням сімейної ідентичності та встановленням довіри між собою. Подружжя повинно визнати духовну цінність один одного.

- Протизалежність. У цей період перед парою стоять задачі емоційної сепарації та вирішення конфліктів між потребами. На цьому етапі час проведення спільно дозвілля може зменшуватися.

- Незалежність. На цьому етапі члени подружжя намагаються стати більш автономними один від одного, підтримуються індивідуальні ініціативи. Подружжя вчиться підтримувати межі між справами та інтересами; вчиться досягати балансу між потребами.

- Взаємозалежність. Задачею цього етапу є створення справедливих та рівних відносин, побудова погоджених стратегій прийняття рішення. Також пара має на меті розвинути власний потенціал, створити високий рівень фізичних та духовних ресурсів для всіх членів сім'ї [5].

У літературі зустрічається інша класифікація стадій, які може проходити подружжя пара. Спираючись на можливість розвитку в сім'ї та поведінку партнерів на кожному етапі, дослідники ділять сім'ї на такі типи [6]:

- Високий рівень залежності сім'ї. Високий рівень згуртованості може перерости в залежність одного від іншого, що може стати причиною як емоційних, так і інших негараздів у сім'ї. На цьому етапі члени сім'ї не завжди рахуються з інтересами та захопленнями інших. У такій сім'ї члени подружжя не володіють власним часом, відсутній власний простір, сім'я проводить увесь вільний час разом, члени сім'ї не мають часу на себе, вони постійно втручаються в життя один одного. Партнер не має права займатися власними справами, а якщо буде спроба робити щось окремо, то це може бути зупинене на початку та призвести до конфліктної ситуації. У таких сім'ях розповсюджений міф "ми – щаслива сім'я". Ця сім'я більшість часу проводить разом, у них відсутні власні хобі та інтереси. Члени сім'ї як би нависають один над одним.

- Високий рівень залежності одного із подружжя. У такій сім'ї один, більш залежний партнер, постійно нависає над іншим та пропонує весь час проводити разом, а бажання менш залежного партнера займатися власними справами будуть натикатися на непорозуміння, скандали. Більш залежний партнер буде постійно намагатися контролювати час та заняття іншого. Такій сім'ї притаманні постійний рівень напруги та скандалів. Сім'я живе в атмосфері постійних докорів, приниження та ревнощів.

- Роз'єднані члени подружньої пари. У такій сім'ї кожен член подружжя ставить на перший план свої ін-

тереси, свою власну вигоду. Інтереси партнера та інтереси сім'ї відходять на другий план. Тут притаманна відсутність чітких меж між подружжям, партнери не проводять разом час, кожен зайнятий будівництвом кар'єри чи власними хобі. Причиною такої поведінки може бути відсутність інтересу до справ партнера. Але така сім'я може триматися на вихованні дітей чи іншій умові. Часто партнери в таких сім'ях не намагаються відповідати очікуванням один одного. У такому типі сім'ї розвиток відбувається окремо для кожного із членів подружжя. Кожен розвивається як особистість, не привносячи нічого в розвиток сім'ї.

- Диференційована сім'я. Характеристика цієї сім'ї: кожен із подружжя живе власним життям, тут більше поваги та відповідальності; в такій сім'ї можуть бути різні друзі чи може не бути спільного бюджету, але їх об'єднує загальна мета та інтереси. Метою може бути виховання разом дітей. Ніхто не нависає над іншим, бо зайнятий власними інтересами та розвитком особистості. Така сім'я є джерелом розвитку один одного та джерелом розвитку сім'ї в цілому, оскільки кожен з членів подружжя вважає наявність власного простору необхідною умовою щасливого шлюбу. У такій сім'ї панують атмосфера довіри та порозуміння [6].

На взаємозв'язок між характером проведення спільного дозвілля та задоволеністю шлюбом звернула увагу у своїх дослідженнях Л. С. Шилова [7]. Задоволене шлюбом подружжя проводить під час відпочинку разом набагато більше часу, ніж незадоволене. Важливим показником хороших внутрішньо-сімейних відносин є також наявність у них спільних друзів, а незадоволені пари частіше мають кожен своє власне коло спілкування.

Під час дослідження, проведеного О. А. Добриніною [1], встановлено, що головне для стабільного шлюбу, за оцінками жінок, – справедливий розподіл побутового навантаження між подружжям; повноцінний відпочинок у родині; сексуальна гармонія; взаєморозуміння з дітьми; задоволеність психологічною атмосферою та спілкуванням; дружня прихильність і турбота. У чоловічому ідеалі найважливіший елемент стабільного шлюбу – спільність інтересів, але з урахуванням дітей. Цей показник співвідноситься в першу чергу із заохоченням індивідуальних прагнень, у другу – з комфортною психологічною атмосферою і добре організованим дозвіллям і в третю – з сексуальною гармонією.

На важливість спільного спілкування в парі звертають свою увагу і західні дослідники. Вони відмічають, що найважливішою справою для підтримки відносин є спілкування – вміння двох людей розмовляти один з одним, щиро і з довірою виражати свої почуття і уважно вислуховувати іншого. Джош Макдауелл відмічає, що «Одним з показників здорових взаємин є поява великої кількості незначних фраз, які мають сенс тільки для подружжя». Як не дивно, причиною зрад з боку жінок часто є їх невдоволення не фізіологічною стороною шлюбу, а саме відсутністю спілкування з чоловіком, недостатньою емоційною близькістю.

На велике значення присутності спільних цілей та цінностей між подружжям звертає увагу Bowen (Bowen, 1988). З тим, що сімейне дозвілля суттєво впливає на задоволеність подружнім життям, також погоджуються Р. Б. Забриски і В. П. Маккормик (Забриски & McCormick, 2003) [10].

Спільне сімейне дозвілля надає можливість парі зміцнити емоційний зв'язок один з одним, вирішувати більш конструктивно проблеми та зміцнювати свої стосунки. Недавні дослідження визначили переваги, які сім'я отримує проводячи разом вільний час. До них відносяться підвищення комунікативних навичок, ефективне подолання проблем, розвиток життєвих та соціальних навичок, задоволеність сімейним життям. Також спільне дозвілля позитивно корелює з сімейною згуртованістю, здатністю сім'ї до пристосування та загального функціонування сім'ї [9].

У дослідженнях, які провели Р. А. Джонсон, Р. Б. Забриски [8], автори дійшли такого результату, що пари, які проводять дозвілля разом, більше задоволені проведеним часом, ніж ті пари, які проводять відпочинок окремо. Хоча дослідники звертали свою увагу на дослідження взаємозв'язку між спільним дозвіллям і задоволеністю подружнім життям, але ця проблема не досліджена повністю.

Також свою увагу вчені звертали на важливість власного простору в сімейному житті. З приводу власного простору свою думку висловила В. Сатір [3]. На думку автора, кожна людина має право на власні інтереси та самостійність кожної людини треба поважати.

Метою дослідження є визначення впливу проведення спільного дозвілля на задоволеність шлюбом; аналіз впливу в різних регіонах України; аналіз впливу для досліджуваних різних за статтю, освітою; виділення сфер подружнього життя, які також пов'язані зі спільним дозвіллям.

Термін проведення дослідження – 2013 рік. Кількість досліджуваних – 220 пар. Дослідження було проведено в різних регіонах України (Івано-Франківська та область, Київ і область, Луганська та область). Дослідження проходило на вибірці з людей різних за віком, статтю і рівнем освіти. Вік досліджуваних коливався від 18 і до 50 років. Вибіркова сукупність випадкова.

Методи дослідження – соціально-демографічна довідка (вік, освіта, професійна сфера зайнятості, стаж подружнього життя, місто); опитувальник "Міжособистісний Сімейний Конфлікт (МСК)" (В. П. Левкович, О. Е. Зусько)". За результатами дослідження видно, що високе значення має для опитуваних можливість приймати разом рішення, частота проведення спільного дозвілля та наявність власної свободи. Більш важливими ці показники виявилися для Івано-Франківська та Луганська. Проводити разом вільний час більш важливо для жінок та для опитуваних з середнім рівнем освіти. Також спостерігається важливість проведення разом вільного часу в опитаних, які перебувають у шлюбі, та збільшується з кількістю років прожитих у шлюбі. Власну свободу більше цінують чоловіки. Знижується важливість цього

показника після сорока років. Спостерігається стрімке зниження важливості власної свободи у розлучених.

Аналізуючи сприйняття партнера своєї другої половини, можна дійти висновку, що гарне дозвілля сприяє емоційному комфорту і саме ці дві сфери часто виявляються конфліктними одночасно. Поінформованість впливає на здатність підтримувати партнера, тож й ці сфери зазвичай одночасно є проблемними.

Якщо подружжя вказує, що проводить дозвілля переважно разом, маємо більшу задоволеність шлюбом у жінок ($U=337$; $p=0,007$) та чоловіків ($U=397$; $p=0,045$). Чоловіки з таких сімей вказують, що їх родина більше відповідає їх ідеалу ($U=306,5$; $p=0,002$). Сумісне дозвілля є ознакою меншої вірогідності конфліктів у сферах пізнання ($U=799$; $p=0,006$) та поінформованості ($U=805$; $p=0,005$) у дружин, у сфері культури спілкування у чоловіків ($U=851,5$; $p=0,001$). Жінки, які часто проводять дозвілля з чоловіком, відзначають в себе меншу емоційну агресію ($U=886,5$; $p<0,001$). Згуртованість сімей з сумісним дозвіллям вища за оцінками жінок ($U=307$; $p=0,002$) та чоловіків ($U=347$; $p=0,008$), вищою є оцінка експресивності в родині у жінок ($U=341$; $p=0,007$) та чоловіків ($U=331$; $p=0,005$), жінки також відзначають більш налагоджену організацію життя в родині ($U=319,5$; $p=0,003$).

Аналізуючи малюнок "Рекурсивне дерево для селекції найбільш важливих психологічних ознак переваги сумісного чи окремого дозвілля родини", можна помітити, що з численних показників, з якими пов'язане те, як родина проводить дозвілля, дійсно значущими виявилися лише два: конфліктність сфери поінформованості у дружини та сила емоційної агресії у дружини. Якщо дружина чекає від чоловіка більше інформації та не отримує її, то можна зі 100% впевненістю казати про проведення дозвілля окремо один від одного. Вірогідно, даний факт розкриває небажання чоловіка ділитися правдою про те, чому він проводить дозвілля окремо від дружини. Якщо сфера поінформованості дружини не є конфліктною та за умови, що емоційна агресія дружини низька, то маємо 93% вірогідності сумісного дозвілля. Якщо конфліктність поінформованості низька, але дружина виявляє емоційну агресію, то вірогідність сумісного дозвілля складає лише 54%.

Отже, аналізуючи отримані данні, бачимо, що частота проведення спільного дозвілля та наявність власної свободи позитивно впливає на задоволеність подружнім життям. Проводити разом вільний час виявилось більш важливим для жінок, для опитуваних з середнім рівнем освіти та збільшується з кількістю років, прожитих у шлюбі. Власну свободу більше цінують чоловіки. Знижується важливість цього показника після сорока років та у розлучених.

Більше уваги на частоту проведення спільного дозвілля звертають у Івано-Франківську та Луганську.

Частота проведення спільного дозвілля впливає на наявність та перебіг конфліктів у сім'ї. Дослідження показали, що пара, яка проводить вільний час разом, має менше конфліктних ситуацій у сфері пізнання, поінфор-

мованості та у культурі спілкування. При проведенні спільного дозвілля знижується емоційна агресія, підвищується згуртованість сім'ї та підвищується експресивність. Суттєво налагоджується організація життя в родині.

Пари, які проводять дозвілля окремо, менше діляться інформацією між собою.

На задоволеність подружнім життям вплив має безліч чинників, і в їх число входить проведення спільного дозвілля. У різний період подружнього життя кількість часу проведеного разом може змінюватися. Пара може

починати більше уваги приділяти власним потребам та цінностям, ніж сім'ї.

Судячи з опрацьованої літератури та власного дослідження, доходимо висновку, що проведення разом вільного часу суттєво впливає на емоційну атмосферу в сім'ї та на задоволеність подружнім життям у цілому. Але треба завжди залишати партнеру можливість самому вільно обирати той вид діяльності, який буде йому цікавий та давати час на власний простір та хобі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Добрынина О. А. Проблема формирования благоприятного социально -психологического климата семьи (на примере рабочих-металлургов): дисс... канд. психол. наук / Добрынина О. А. – Новокузнецк, 1992. – 228 с.
2. Левкович В. П. Социально-психологический подход к изучению супружеских конфликтов / Левкович В. П., Зуськова О. Э. // Психологический журнал, 1985. – № 3. – С. 42-47.
3. Сатир В. Как строить себя и свою семью / В.Сатир[Пер. с англ.] – М.: Педагогика-Пресс, 1992. – 190 с.
4. Сысенко В. А. Устойчивость брака: проблемы, факторы и условия. – М., 2001. – 210 с.
5. Уайнхолд Дженей. Противозависимость: бегство от близости / Уайнхолд Берри. [Пер. с англ. Е. Бабенко и Г. Смолина]. – Каменец-Подольский.: “Аксиома”, 2009. – 326 с.
6. Черников А. В. Системная семейная терапия: Интегративная модель диагностики / Черников А. В. – М.: Независимая фирма "Класс", 2001. – 208 с.

REFERENCES

1. Dobrynina, O. A. (1992). Problema formirovaniya blagopriyatnogo sotsyalno-psikhologicheskogo klimata semyi (na primere rabochikh-metallurgov) [The problem of the formation of a favorable psycho-social climate in a family (using the example of workers-metallurgists)]. *Doctor's thesis. Novokuznetsk* [in Russian].
2. Levkovich, V. P., & Zuskova, O. E. (1985). Sotsialno-psikhologicheskii podkhod k izucheniyu supruzheskikh konfliktov [Psycho-social approach to the study of marital conflicts]. *Psikhologicheskii zhurnal – Psychological Journal*, p. 342-347 [in Russian].
3. Satir, V. (1992). *Kak stroit sebya i svoyu semyu* [How to build yourself and your family]. (Trans). Moscow: Pedagogika-Press [in Russian].
4. Sysenko, V. A. (2001). *Ustoychivost braka: problemy, faktory i usloviya* [Marriage stability: problems, factors and conditions]. Moscow [in Russian].
5. Uaynkhold, Dzh. (2009). *Protivozavisimost: begstvo ot blizosti* [Counter-Dependency: The Flight from Intimacy]. (Ye. Babenko, G. Smolina, Trans). Kamenets-Podolskiy: „Aksioma“ [in Russian].

7. Шилова Л. С. Характер проведения семейного досуга и удовлетворенность браком / Шилова Л. С. / Под ред. З.А.Янковой. М.: Изд-во ИСИ АН СССР, 19787 – С. 129-135.
8. Johnson H. A. The Contribution of Couple Leisure Involvement, Leisure Time, and Leisure Satisfaction to Marital Satisfaction / Johnson H.A., Zabriskie R.B., Hill B. – *Marriage & Family Review*, 2006. – p. 69-91.
9. Taylor-Agate S. Praying, Playing, and Successful Families: An Examination of Family Religiosity, Family Leisure, and Family Functioning / Taylor-Agate S., Zabriskie, R.B., Eggett D.L. *Marriage & Family Review*, 2007. – p. 51-75.
10. Zabriskie R. B. Parent and Child Perspectives of Family Leisure Involvement and Satisfaction with Family Life / Zabriskie R. B., McCormick B. P. *Journal of Leisure Research*, 35(2), 2003. –p. 163-189.

6. Chernikov, A.V. (2001). *Sistemnaya semeynaya terapiya: Integrativnaya model diagnostiki* [Systemic family therapy: Integrative model of diagnosis]. Moscow: Nezavisimaya firma "Klass" [in Russian].
7. Shilova, L. S. (1987). *Kharakter provedeniya semeynogo dosuga i udovletvorennost brakom* [The nature of family leisure and marital satisfaction]. Moscow [in Russian].
8. Johnson, H. A., Zabriskie, R. B., & Hill, B. (2006). The Contribution of Couple Leisure Involvement, Leisure Time, and Leisure Satisfaction to Marital Satisfaction, *Marriage & Family Review*, p. 69-91 [in English].
9. Taylor-Agate, S., Zabriskie, R. B., & Eggett, D. L. (2007). Praying, Playing, and Successful Families: An Examination of Family Religiosity, Family Leisure, and Family Functioning. *Marriage & Family Review*, p. 51-75 [in English].
10. Zabriskie, R. B., & McCormick, B. P. (2003). Parent and Child Perspectives of Family Leisure Involvement and Satisfaction with Family Life. *Journal of Leisure Research*, 35(2), 163-189 [in English].

А. В. Ганкевич

ВЛИЯНИЕ ДОСУГА НА УДОВЛЕТВОРЕННОСТЬ СУПРУЖЕСКОЙ ЖИЗНЬЮ

Данная статья посвящена взаимосвязи общего досуга и удовлетворенности супружеской жизнью. Семейная жизнь пара начинается с установления четких границ дозволенного, делит обязанности, устанавливает правила проведения досуга. Вступая в брак, пара входит с уже имеющимися потребностями, которые может удовлетворить брак. К таким потребностям относятся: эмоциональная теплота, проведение совместного досуга, потребность в продолжении рода, организация быта, моральная и эмоциональная поддержка и другие. Если эти потребности не удовлетворяются, то пара чувствует себя неудовлетворительно.

Ключевые понятия: досуг, осведомленность, потребности, стабильный брак, удовлетворенность супружеской жизнью.

O. V. Hankevich

INFLUENCE OF LEISURE ON SATISFACTION OF MARRIED LIFE

This article describes the interrelation of common leisure on satisfaction of people's married life. The couple begins their family life with setting clear boundaries of allowance, dividing responsibilities, establishing rules of couple's entertainment, etc. Entering into marriage a couple has already some existing needs that they are going to meet in the marriage. These needs include an emotional warmth, a common leisure, a need for procreation, life and leisure organization, moral and emotional support, and other. If these needs are not met, the couple feels uncomfortable. Married life has different stages, during which the pair performs certain functions and tasks. The closer a couple is getting to each other, the more time they spend on their own needs and try to build their own space. However, everything for a couple depends on the stages and tasks performed by changing of a time spent together. The issue of the impact of common leisure satisfaction of married life is not widely covered. Some contributions were done to the study of this question by Virginia Satir, V. Levkovich and O. E Zuskova, V. A Sysenko, L. S. Shilov, Josh McDowell and other scientists and psychologists. According to different scientists the rational use of free time helps to stabilize relations between a husband and a wife. The study of families of varying well-being degrees has shown that successful marriages are usually characterized by common leisure activities, and this focus both on a husband and a wife. There are a lot of advantages that family gets spending free time together: improving communication skills, effective challenges overcoming, developing life and social skills, satisfaction with family life, etc. Common family entertainment allows a couple to strengthen the emotional bond with each other to solve problems more constructively and strengthen their relationship.

Keywords: leisure, knowledge, needs, stable marriage, married life satisfaction.

Подано до редакції 08.09.2014
